

መለስ ዜናዊ መሐሪ የሐንሰን የመሰሉ አሳት የለሱ ልጆችን ተክቶ አልፏል!

ዳግማዊ ጉዳ ካሳ

በጣም ታሪካዊ ታሪክ በሀገራችን አየታዬ ነው። ሁሉም ነገር ግራ የሚያጋባ ነው። የቱን ይዘህ የቱን እንደምትጥልም አታውቅም። የዐይን ማረፊያ፣ የጅሮ መጽናኛ የሚሆን ደግ ነገር ለማግኘት ቀኑን ቀርቶ ዓመቱን በሙሉ ብትኳትን አሁን ባለው ወቅታዊ የኢትዮጵያ ሁኔታ አንድም ነገር አታገኝም።

የመሐሪ የሐንሰ ጉዳይ ደግሞ ትንሽ ለየት ይለል። በትራግይ ቲቪ የትግርኛ ፕሮግራም እንደተከታተልኩት በርሱ አምነት ኢትዮጵያ ውስጥ ዲሞክራሲ ይቅርና መንግሥትም የለም። በዚያ ሰዎች የተለለፉ የግፍላጎት ሰቆቃም የነደ/ር ዐቢይ ቅንብር የውሸት ድራማ ነው - ተጋሩን ለመንጠልና በሌሎች ለማስመታት። ትግራይ ቲቪ በኢትዮጵያ ምድር የሚገኝ ሚዲያ ሳይሆን አልባንያ ወይም ቻይና ውስጥ የሚገኝ እንደአቃቂ ፈረስ ግራና ቀኙን የተለገመ የወያኔ ጋሪ ነው። ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ደግሞ ድምፂ ወያኔ የሚባል አጋዥ የወያኔ ቱሪናፋ መጥቷል። የሁለቱም ዓለማ አንድ ነው - ወያኔን ወደ ቀድሞ ሙሉ ክብሩና ግርግራ መመለስ። ከዚያም በኋላ ኢትዮጵያና ሕዝቧ ላይ ለ27 ዓመታት እንዳደረጉት ጥሬ አንትናቸውን በአራቱም ማዕዘን መልቀቅ፤ ጥሬ ብስናታቸውን ማበሰናትና ሆዳቸው ውስጥ ለዘመናት የታቆረውን ዘረመላዊ የጎጠኝነት የተበከለና የበሰበሰ ወተት ማቀርሸት። ከዚያም ሀገሪቱን ማግማትና የፈጣሪን አፍንጫ ሳይቀር በቁናሳቸው መቁረጥ። ይህኛውን አያ'ር ግብን። ህልም አልም። እነዚህኞቹን ደግሞ ጥቂት እንያቸው።...

ዛሬ ጧት ደግሞ በወልቃይት ድረገፅ ያው አሳት የለሰ የመለስ ልጅ በትግርኛ ተናገረው ተብሎ ወደ እንግሊዝኛ ተተርጉሞ እንዳነበብኩት ከማሰገረም አልፎ ሰዎቹ ምን ዓይነት የዕብደትና የጉሽ ጠላ ስካር ከፍተኛው ደረጃ ላይ እንደደረሱ በመገመት ክፋኛ ያሳዘናል። እነዚህን ሰዎች ከዚህም ሳይብስባቸው ወደ ጠበል የሚወስዳቸው ጤናማ ሰው ጠፋና እነሱም ሀገራችንም ተያይዘን ችግር ውስጥ ገባን። ይህ ሆኖ ለካን ስንቱን ያሳያል!

እውነትም መለስ አልሞተም። ብዙ ታዳጊ ወጣትና ጎልማሳ መለሶች አሉ። ትግራይ ቲቪን ክፈት፣ የድምፂ ወያኔን ቲቪና ሬዲዮን ክፈት፣ “ሀገ መንግሥቱ ተጣሂሹ፤ ሀገ መንግሥቱ ይከበር” ሲሉ በብዛት ታገኛቸዋለሁ። የኢትዮጵያ ሕዝብ በበላዔ-ሰዎች ልጆቹ እንዲያ ሲረገጥና ተነግሮ የማያልቅ ዘግናኝና ሰቅጣጭ ግፍና በደል ሲደርስበት፣ የኢትዮጵያ ወጣት እንዲያ ሲኮላሸና በየአስር ቤቱ በወያኔዎች አየተደፈረ በሲኦል ትሎች ሲገነባብሩ፣ ወያኔ ትግራ ከየጉራንጉራ አየተጠራራ የኢትዮጵያን ሀብትና ሥልጣን በግላጭ ሲቀራመት፣ ቤንሻንጉልና ሶማሊ - ጉሙዝና አፋር ክልሎች በወያኔ የአጅ አዙር ሰለዮችና የሦስተኛ ክፍል ምሩቃን ጄኔራል ተብዬዎች ተይዘው ሀብታቸው ሲቦጠቦጥና በይምሰል ፌዴራሊዝም ሀገር ስትፈርስ ትንፋሽ ያለሉ ተጋራ ዛሬ የነካቸው ነገር በውል ሳይታወቅ “ሀገ መንግሥት ይከበር” የሚለው የሞኝ ፈሊጥ ነጋ ጠባ ከአፋቸው የማይለይ የዘወትር ጸሎታቸው ሆኗል። መቼም ሆነረትና ይሉኝታ ከትግራይ ምድር ጠቅልል ከወጣች ብዙ ዓመታትን አስቆጥራለች - ሊያውም ጥንትም በዚያ ሥፍራ ፍራ ከሆነ (ገበሬውና ባለገሩ አሁንም ፈሪሃ እግዚአብሔር ያለው ደግ ሕዝብ እንደሆነ እገምታለሁ - ችግሩ ፊደል ቀመስ የሆነው ኤሊት ተብዬው ይመስለኛል)። አንድ ትልቅ ክፍለ ሀገር በብዙ መለሶች አየታመሰች በምትታይበት የፋኪራና የሽላላ ቱማታ ዘመን “ወያኔዎች ብቻቸውን ናቸው” አያሉ በመጽናናት ከፊት ለፊት የተደቀነን መራራ ትግል ለማንኳስ መሞከር አደጋ ሊኖረው እንደሚችል ብልጭት መጠራጠር አለባቸው። ወንድሜ የበላን ያብላለዋልና እንኳን ለዘመናት የተረጨ የዘረኝነት መርዝ ታክሎበትና ትንሽም በላ ብዙ በሰሜን የታወረ ወገናዊነት በምክንያት የተደረደረን እውነት ክፋኛ ሊገዳደር መቻሉ ግልጽ ነውና ስንቅና ትጥቅን ጠበቅ ማድረግ ይሻላል። “ <አይመጣም>ን ትተሽ <ይመጣል>ን ባሰብሽ” ነው ነገሩ።

ጤናማ ተጋራ ቢቆጠሩ አሥር የሚሞሉ አይመስለኝም። ካልሰለቻችሁኝ የምትለውን ያህል መቁጠር ልጅምር - የአርአያ ልጆች ገብረ መድኅንና (ደ/ር) ኃይሉ አርአያ፣ የገብረ ሥላሴ ልጆች አስገደና አምደም ገ/ሥላሴ፣ ጌታቸው ረዳ (ኢትዮሰማይ ደገፅ አዘጋጅ)፣ ወዲ ሻምበል፣ የኢትዮሚዲያው አብርሃ በላይ (በተለይ በሰሞኑ ትንታኔው)፣... ሊያቅተኝ ነው መሰል። “ቸርነቴን ለብዛው”ና ማምራውያን ኢትዮጵያውያንና ኢትዮጵያውያት ተጋራ - በገጠርም በከተማም - በግርድፍ ሥሌት አሥር ሸህ ይሁኑ እንበል ግደለም። የማይሞቀው የማይበርደውን ግደለሽ፣ “ከነገሩ ጦም ዕደሩ” ባይ እንደኔ ፈረውን፣ በሀገራችን ምን አየተካሄደ እንዳለ እንኳን የማያውቀውን ገበሬና ባለገር ... ለጊዜው ከቁጥር ሳናስገባ እንተወው። በተረፈ ሆኖ ይፍጀው። ... .

“ከሰው መርጦ ለሹመት፣ ከእንጨት መርጦ ለታቦት” አዲዮስ! ዱሮ ቀረ። በኔ የልጅነት ዘመን ሰው ሲሾም ተጠንቶ ነበር። ዛሬ ዛሬ ግን ቅድሚያው ጥናት የሰውዬው/የሰውዬቱ ዘር ሆነና ተቸገርን። (ሴትም ሰው ናት!)

ይቺ “ምክትል ከንቲባ” እና “ምክትል አገረ ገዢ (በዘመኑ ቋንቋ ፕሬዝደንት)” የምትባል አዲስ ፈሊጥ ከየት የመጣች ትሆን ግን? ዋናው ከንቲባና ፕሬዝደንት ጨረቃ ላይ ወይንስ ሰላማዊ ውቅያኖስ ወለል ላይ እንደምትገኝ በምትታመነው ቤርሙዳ ከተማ ውስጥ ይገኙ ይሆን? ደግሞስ ይቺ የፋጌ አባባል የማትፎርሸው እስከመቼ ድረስ ነው? የትግራይ ግደለም - መለስ ቢሞትም በመንፈስ አብሯቸው ስላለ እስከወዲያኛው በምክትልነት ቢጠሩ ግልጽ ነው። የአዲስ አበባው ማለቴ የፊንፊኔው ምን የሚሉት ምክትል ከንቲባ ነው? ስላልገባኝ ነው። ... ብዙ ሰዎች በአፍ መፍቻ ቋንቋቸው በትግርኛና በአሮምኛ ካማርኛ በቀር በሌላም ሲናገሩ ሌሎች ሰዎች የሚረዱዋቸው አይመስለቸውም። ሞኝነት ነው። የቋንቋን ባሕርይ ካለመረዳት የሚመነጭ ሞኝነት። በቋንቋ ምክንያት የዘረኝነት ልምሻ የሚጠናወታቸው ሰዎች ቋንቋ በዘር ሐረግ የሚተላለፍ

ይመስሉቸዋልና እነሱ ሲናገሩ የሚያዳምጡና የሚረዱ የነሱ "ወገኖች" ብቻ ይመስሏቸዋል - ይህ ነገር ጥናት የሚያስፈልገው ጠቅላላ እውነት ነው።...

አቶ ማነው አቴ ዶ/ር ደብረፅዮን ገረሚቻኤል የትግራይ ም/ፕሬዝዳንት፤ ኢንጂነር ታክለ ኡማ የአዲስ አበባ ከተማ ም/ከንቲባ መባል ከተጀመረ ዓመት ሊደፍን ምንም ያህል አልቀረውም - በለውጡ ሰሞን ከተሾመ። የነዚህን ቦታዎች ዋና ሰው ለማግኘት ስባዝን እኔም ዓመት ሊሞላኝ ነው። እንታይ እዩ ጉዳ! ስለምታይ ነው እንዴ እንደዚህ የሚያጩቦረቡሩን በሌላ ባለሥልጣን? በውነት ምን ማለት ነው? ነው ሁላችንንም ገሪባ <ባላገር> አደረጉን? እንዴት ያለ ክፉ አዚም፤ ምን ዓይነት ፀላጫ - ሠናያት ይሆን የታዘዘብን!

እውቴን ነው - ዱሮ ሹመት እንደገና ዳቦ ለማንም ከበር መልስና ከበር ውጪ የሚታደል አልነበረም። በቆዬው ሲገርመኝ የሰሞኑ ደግሞ ከማስገረም አልፎ በጅልነት እያሳቀኝ ነው። ክፉቱ ከሚሾሙት ሰዎች መካከል እንዳንደቸን በሚገባ አውቃቸዋለሁ። እናም እንደመጥፎ ዕድል ሆኖብኝ ሳጤናቸው አንዳቸውም ለሹመት የሚበቁ አይደለም፤ ግን ግን "አንተ የምታውቃቸው ሰዎች ሁሉ እንዴት ወልጋዳ ሊሆኑ ቻሉ?" ብላችሁ ደግሞ መመለስ የሚያቅተኝን ጥያቄ እንዳትጠይቁኝ። ኢትዮጵያ ውስጥ በአብዛኛው እውነተኛው ጽንሰ ተወልዶም በሆድ ውስጥም እየጨነገፈ እንግዳ ልጁ ስለሚያድግ አሁን አሁን ሰው ብናጣ አይፈረድብንም። በክፉት አምባሳደርነታቸው ምክንያት ጥሎባቸውና የክፉት ሥራው በነሱ ስለሚብስ በወያኔዎች እንፈርዳለን እንጂ እኛም እኮ የለየልን ሚደድ ጅቦች ሆነናል። እስኪ በየመሥሪያ ቤቱ ሂዱ - በሙስናው መስፋፋትና በዜጎች አምብርት የለሽነት ትደነግጣላችሁ። ለእውነት መቆም ፋራነት ነው፤ ለሀገር ማሰብ ጅልነት ነው፤ ለወገን ማሰብ ዕርም ሆኗል፤ በተገኘው መንገድ ሁሉ ራስን በገንዘብና በሥልጣን መካብ የሥልጣንነትና የዘመናዊነት መለኪያ ከሆነ ሰንብቷል፤ የብዙዎቻችን የዘመኑ ፋሽን "የትም ፍጩው ዱቄቱን አምጪው" ከሆነ ዋል አደር አለ። አዲሱን ኢትዮጵያ! አዲሱን ሰብአዊነት! አዲሱን ብሔራዊ የሀገር ፍቅር ስሜት!

ወያኔ በረጨብን የዘረኝነት ዲዲቲ ምክንያት ልንወጣውና ልናባርረውም ያልቻልነው ችግር ውስጥ መዘፈቃችንን የታወቀ ነው። እኔም በበኩሌ ለ20 እና 30 ዓመታት ላያችን ላይ ተከምሮ እንደዛር ሲያስጨፍረን የነበረ የዘረኝነት ልክፍት በአንድ አዳር እንደማይለቀን አውቃለሁ። ግን ግን እንዲህ ማድረግ የምንችል ይመስለኛል፤ እንዲህ - ከዘረኝነት አረንጓ ተዘፍቀን መንጠራወዛችን የማይቀርልን ዕዳ ከሆነ በዘራችን ውስጥ የሚገኙ የተማሩና ከሙስና የፀዳ፤ በዕድሜም ሆነ በተሞክሮ የበሰሉ፤ ቀናትና ሕዝባዊ ወገንተኝነት ያላቸው የራሳችን ጎሣ አባላትን እናፈለልግና እንሹም። በቃ። ይህ ትልቅ መፍትሔ ነው። እርግጥ ነው - ድብቅ ዓላማና ፍላጎት ካለን እነዚህን መሰል የኛ ጎሣ አባላት ነገር ሊያበላሹብን፤ ሕዝብንም ሊያነቁብን ይችላሉ ብለን እንፈራቸዋለንና ማስጠጋቱንና መሾሙን እንፈልገው ይሆናል። ይሁንና ለልጆቻችን ቀጣይ የወደፊት ሕይወት ስንል በዚህች መንገድ ጥቂት ለመጓዝ እንሞክር። እንዲህም ስል ከፍ ሲል የተናገርኩትን በመርሳት አይደለም - እንዲያው ከንፍሮም ጥሬ ይወጣልና በመጠኑ የተበላሹና በቀላሉ ሊስተካከሉ የሚችሉ ዜጎች ከሀገር ውስጥም ከውጪም ከተገኙ በሚል ተስፋ ነው። እንጂ እደማመዋለሁ - ዘመናችን አበለሻሽቶናል። ካሁኑና ሼካው ሳይቀሩ አይደሉም እንዴ ከላይኛው የፈጣሪ መንገድ ይልቅ የታችኛውን ሰው - ሠራሽ ገንዘብ መርጠው እንደ መሥጫ ጽላትና እንደመሀመድ ካባ ብርንና ዶላርን የሚያመልኩት? . . . አንተዋወቅም? . . . አ?

ወደ አስቂኙ ሹመታችን ልመልሳችሁ። ለምሳሌ ማንትስ የተባላችውን ካብ አይገባ ድንጋይ አምባሳደር አድርጎ ከመሾም ስንትና ስንት በሳልና ፖለቲካ ዐዋቂ የአሮሞ ምሁራን ሞልተዋል። የአዲስ አበባን አካባቢ ሙልጭ አድርጎ በሙስና ዘረፈ የተባለን ሰው በአዲስ የወይን ጠጅ አቅማዳ ውስጥ ጨምሮ ሥራን ከማበላሸትና ትዝብት ውስጥ ከመግባት ስንትና ስንት አሮሞ ኢንጂነሮች በሀገር ውስጥም ከሀገር ውጪም አሉ። ብዙ ጥፋቶች ሲፈጸሙ እናያለን። እንናገርማለን - ግን አሁንም ሰሚ የለም። ይህ የአራት ኪሎ ወንበር በአሲድ ካልታጠበ ወይም በሽንጉራና በሌብቃየሱስ ፍቱን ፀበሎች ለ21 ዓመታት በተከታታይ ካልተጠበለ ምድረ ጆሮ - አልባ እየተሰገሰገበት የሕዝብና የሀገር ዋይታና ልቅሶ መቀጠሉ ነው። እኔስ የምሥራች ቀኔ ቀርባለች ልገላገል ነው። የዚህችን ሀገር ነገር ከ'ንዳለመስማት የበለጠ ፀጋና ቡራኬ ደግሞ የለም። የሰዎች <ሬዚስታንስ>ና <ሬውዝ> ደግሞ ይገርመኛል። ምነው እኔንም ኬሬዳሽ ባደረገኝ!

በነገራችን ላይ የዚህች ሀገር አንዳና ዋናው በሽታ አንድን ሰው ስንወድና ስናፈቅር ለከት የሌለን መሆናችን ነው። በልክና በምክንያት ማፍቀርና መጥለት አናውቅበትም። ስናሳዝን! አንድን ሰው ስናፈቅር ወዲያውኑ -

በልሣነ እንግልጣር ልናገር እባክህን - ወዲያውኑ immaculate and/or omnipotent and/or omniscient and/or omnipresent ... እናደርገውና ከፍ ሲል ከእግዚአብሔር ዝቅ ሲል ደግሞ ከመለእክት ጎን እናስቀምጠዋለን። ያንን ሰው ሲነኩብን እናብዳለን፤ በዚያም ምንያት ሰውን አለ ኃጢአቱ እናሳድዳለን - ይህን ዓይነቱን የሚያነበርር “ፍቅር” infatuation ይሉታል ፊደል የቆጠሩቱ። ብሃሊኛ እንታወርና እናርፋለን። እሱም ፍቅራችንን ወይም ጥላቻችንን በአግባቡና በአመክንዮ manage ማድረግ አይችልም ወይም ያቅተዋል። ስለሆነም ስናፈቅረው ክንፍ አውጥቶ አየር ላይ እስኪንሳፈሩ ያብጥብናል፤ ከኛም ከመሬትም ይርቃል። ሲወርድ ግን አይጣል ነው - እየተምዘገዘገ ወርዶ ይፈጠፈጣል - ኮድኩዶ የያዘን ቋሚ ባህላችን። ያን መሰሉን ሰው ካስቀመጥንበት እግዚአብሔራዊ መንበር ስናጣው ደግሞ በተቃራኒው ጨርቃችንን እንጥላለን። ለዚህ ነው ፍቅራችንም ጠባችንም ሳያምር ቀርቶ ለዘመናት ስንወዛገብ በመኖራችን ምክንያት በመጨረሻው መጨረሻ እንደዚህ ያገር ቁጥ ሆነን የቀረነው - “ያገር መቀመጫ” ብለው ስለማያምር ነው። ብታምንም ባታምንም ችግራችን ሁሉ የሚሸከረከረው እዚህ አካባቢ በምናገረውና አንተም አንቺም ጠንቅቃችሁ በምታውቁት ነገር ዙሪያ ነው። እኛ ያላሳዘንንን ታዲያ ማን ያሳዘን? “አያደሩ ማነስ” በሚል አዝማች ዘፈን ወጥቶ ይሆን? I do not really know if I have become a little bit pessimist. It is good, of course, to be optimist, when situations allow. But do they allow now? It may depend upon our perspective.

ታክለ ኡማን ዕጥፍ ድርብ የሚያስከነዱ ኦሮሞዎች ጠፍተው አይደለም፤ እነእንትናን በሰማይና በምድር የርቀት ልዩነት የሚበልጡ ኦሮሞዎች ታጥተው አይደለም።

ኡዲያ ምን አስለፈለፈኝ ግን ... ምንስ ጥልቅ አደረገኝ። ሰደተኛ በመሸበት አድሮ መሄድ እንጂ በሰው ቤት ምን ያገባዋል? ግን አንዱ በአንዱ ሲስቅ በምናባክነው ወርቃማ ጊዜ እየጠለቀች ያለችዋን ጀምበር እጅግ ከመሸም ቢሆን ለመጠቀም ሁሉም ብልሳና አስተዋይ ቢሆን ይሻለዋል። ባዶ እግሩን የሚሄድ ሕዝብ መሀል፤ በውኃ ጥም እየሞተ ያለ ሕዝብ መሀል፤ ሊያውም ለማይረባ ህክምና ሲባል በወሳኝ ሸክም ብዙ ኪሎ ሜትርችን የሚጓዝ ሕዝብ መሀል፤ በቀን አንዴ እንኳን ከደረጃ በታች የሆነ ምግብ መቅመስ የማይችል ሕዝብ መሀል፤ በትምህርት ዕጦት በደነቆረ ሕዝብ መሀል፤ ስደትና ሞት ርስተ ጉልቱ በሆነ ሕዝብ መሀል፤ ድህነት ቤቱን በሠራበት ህዝብ መሀል፤ ጎጠኝነትና ዘረኝነት ያሰከረው ወጣትና ጎልማሳ በወያኔ ከንቱ ልፋፌ - ጽድቅ ተማርኮ እርስ በርሱ ሊጨራረስ ያሰፈሰፈ ውሪ መሀል፤ በጥላቻና ቁም በቀል አብደው ወገንን ከወገን ለማፋጀት የቋመጡ አክቲቪስት ተብዬዎች በሚርመሰሰቡት ሕዝብ መሀል፤ ዕድሜ የማይገድባቸው ዶን ኪሾች በሞሉባት ሀገር ውስጥ ... ከድሃው በተሰበሰበ የግብር ገንዘብ በአውሮፓ ሊሞዘንና በአውሮፓ ስታይል በተሠራ ቤት እየኖሩ በፖለቲካ ሰብስቦ ሕዝብ ላይ መሸናትና ማስታወክ የሚቀርበት ዘመን እንዲመጣ በተለይ እኔን መሰል ጭቁኖች ሌት ከቀን እንጸልይ። ... ብቸኛ መድሐኒታችን ፈጣሪ ነው። የሰውን እስኪያንገሸገሽና እስኪያቅረን አየነው። አጎቱ በርሁብ እየሞተ በክፈለው የግብር ገንዘብ ጡረታ ለወጣ ፕሬዝደንት ለቤት ኪራይ ብቻ በወር ከ400 ሸህ ብር በላይ ሲከፈል እንደማየት የትውልድና የመንግሥት መረገም የለም። ብዙ ጉድ ነው ያለው።... ብቻ እሱ ይፍረድ! ግን ምን አገባኝ! !... .

ቀጣይዋን ግጥም ከሰው ጽሐፍ አንብቤ በቃሌ ጭምር ይዣታለሁ - ተፅዕኖዋ ቀላል አይደለም።

“ <እኔ ምን አገባኝ! > የምትሏት ሐረግ፤

እሱ ነው ሀገሪን ያረዳት እንደበግ፤”

በሚል ግጥም ልጽፍ ብድግ አልኩኝና፤

“ምን አገባኝ!” ብዬ ተውኩት እንደገና። (ደስ አትልም?)

Ma74085@gmail.com